




25.3.7.4 Mortel: soorten en gebruik



Een mortel  of specie  is een fijn mengsel om te metselen: ( (bak)stenen met elkaar te verbinden), of tegelen, stukadoren, voegen enzovoorts.


Vroeger werd een **mortel** gemaakt van roggebloem met zand, water en schelpkalk.

Daarna bestonden mortels voornamelijk uit zand met kalk \equiv

1 deel bindmiddel, 3 delen granulaat en 1 deel water.

- **kalkmortel** ( kalk en zand) wordt gebruikt voor restauraties (voorbeeld 1:8)

- **cementmortel** (cement en zand, 1:4,5 à 5)

- **basterdmortel** ( kalk, cement en zand). Mogelijke verhouding in kilo: 1:2:16, of ook 0,5:1:4,5 volumedelen. Krimpt minder en is elastischer dan cementmortel, en hardt veel trager.



Bij (o.a.) de oude kerktoeren van Eigenbilzen die ook als schuilplaats tegen rovers en huurlingen moest dienen bestond de gebruikte mortel uit zand en geleste kalk (luchthardende schelpkalk), gemengd met roggemeel, zodat de specie zeer hard werd en nu bijna 10 eeuwen de tand des tijds heeft weerstaan.


Oude Chinese bouwwerken hebben stevige metselmortel die zelfs zware aardbevingen weerstaat. De speciale component hierin is kleefrijst, meer bepaald het zetmeel amylopectine (en calciumcarbonaat) dat ervoor zorgt dat de microstructuur van het voegsel compacter is.

Stabilisé


Gestabiliseerd zand is een licht vochtig mengsel van scherp zand en cement, in een verhouding 1/8 tot 1/10, als basis (fundering) voor bestrating. De dikte is afhankelijk van de ondergrond en de belasting (10 tot 50 cm). Stabilisé is waterdoorlatend.

Chape is een afgewerkte weinig (tot niet) waterdoorlaatbare dekvloer of ondervloer voor tegels, parket, laminaat.

Latei

Een latei  is een dragende overspanning in hout, steen, beton of staal om belastingen boven muuropeningen over te brengen op de wand.

Met een boog of gewelf kunnen ook overspanningen geconstrueerd worden.

Fundering  of grondvesten voor bouwwerken worden gemaakt op draagkrachtige ondergrond.

Betonnen randen worden tot op vorstvrije diepte (minimum 80 cm) aan de buitenzijde uitgegraven tegen het opvriezen.

